

Slechte hoeven: minder paard of slechte verzorging?

Iedereen die met paarden te maken heeft zal het er roerend over eens zijn dat ze meerdere gevallen kennen van paarden met slechte hoeven. Maar dan stelt zich de dringende vraag: "Heeft het paard slechte hoeven of worden de hoeven slecht behandeld?"

Je ziet op een weide een paard staan met veel te lange hoeven, er zijn al scheuren in. In de piste is het weeral hetzelfde paard dat aan dezelfde hoef een hoefijzer kwijt is. Je beste fokmerrie heeft een scheur in de kroonrand en staat vreselijk mank.

Allemaal bekende situaties natuurlijk. Maar ligt de hoefkwaliteit nu in het kamp van het paard of heeft alles te maken met de verzorging er van? Om daar een sluitend antwoord te kunnen op geven, is het belangrijk om bij het begin te kijken hoe een hoef er uitziet, hoe hij groeit en wat er kan verkeerd gaan.

Anatomie

De hoef bestaat uit een hoornige schoen die rond het vlezig gedeelte vast zit. Binnenin het vlezige gedeelte zitten de benige structuren waaraan pezen verbonden zijn. Deze worden door de spieren bediend waardoor een voet kan bewegen.

De in principe levenloze schoen en het gevoelige vlezige gedeelte zijn stevig aan elkaar verbonden door lamellen die naadloos om en om in elkaar vasthechten.

Als we spreken over hoefkwaliteit, dan hebben we het over de stevigheid, soepelheid en dikte van het hoornig gedeelte rond en onder de hoef. Dit deel van de hoef zal mee bepalen of je paard mank staat of niet, of je paard een lang leven beschoren is.

Groei

De groei van deze hoornschoen vindt zijn oorsprong in de kroonrand. Net onder de haarrand zit een zachte, licht uitpuilende band van

ongeveer een centimeter breed. Daaronder zit de overgang van het gevoelige deel van de hoef naar het ongevoelige deel.

Alles wat groeit heeft voedingsstoffen nodig. Dus ook de ongevoelige hoef. In de kroonrand lopen bloedvaatjes die deze hoefwand van de nodige voedingsstoffen voorzien. Als die er zijn natuurlijk ... Voor de opbouw van hoorn zijn er aminozuren (bouwstenen van eiwit) nodig, die bevatten ook wat zwavel. Verder zijn biotine (vitamine H) en nog heel wat mineralen en sporenelementen een belangrijke bron van bouwstoffen. Soms raken de voedingsstoffen uit het voeder niet tot in het bloed, soms krijgt het paard die voedingsstoffen helemaal niet in zijn voeding.

Foutjes

Als er wat fout loopt met de kwaliteit van het bloed (als er onvoldoende bouwstoffen zijn voor het hoorn) dan kan er al aan de basis niet voldoende sterk hoorn gevormd wor-

den. Dan zal de rest van de hoef ook niet veel sterkte en soepelheid kunnen bieden. Heel vaak zien we dan paarden met echte brokkelhoef. Dat is een ramp voor de hoefsmid, de eigenaar, maar nog het meest van allemaal voor het paard.

Meestal bevat het bloed van het paard wel alle nodige voedingsstoffen. Soms bestaat er ook een probleem bij de overdracht van deze voedingsstoffen naar hoef. Een slechte doorbloeding, een onderbreking, een ontsteking in de vorm van hoefbevangenheid, een hoefzweer die uitbreekt langs de kroonrand, een gekwetste (en dus onderbroken) kroonrand ...

Oplossingen voor de groei

Als het paard een tekort aan voedingsstoffen heeft, dan moeten we zoeken naar de oorzaak. Soms wordt zonder nadenken gezegd dat er extra voedingsstoffen (meestal biotine) moeten bijgevoerd worden. Maar een normaal en gezond paard met normale voedingsgewoonten heeft eigenlijk geen voedingsstoffen tekort in het bloed. Dus niet alle toegevoegde producten betekenen ook een meerwaarde. Het kan uiteraard geen kwaad en je speelt op 'safe', maar goedkoop is het niet.

Het kan ook nuttig zijn om de kroonrand in te smeren met producten die extra voedingsstoffen direct in de kroonrand laten intrekken. Dan

moet je om de twee dagen deze voedingsstoffenhoudende zalf in masseren in de kroonrand. Meestal helpt dit wel: de massage alleen al zorgt voor een extra doorbloeding en dus voor betere kansen om de hoef op te bouwen.

Beschadiging kroonrand

Als het gaat om een beschadiging van de kroonrand tot in de groeilaag (lederhuid) dan zal de hoef helaas nooit nog een normaal groeiverloop kennen. Dit blijft dan meestal een zwakke plek in de hoef. De scheur of barst die doordoor ontstaat kan om esthetische redenen opgevuld worden met kunsthars. De hoefwand zal hierdoor ook steviger worden waardoor er vaak weer een nagel kan vasthouden in dit deel van de hoef, maar een genezing zit er niet meer in.

Hoefonderhoud

Ondertussen zal iedereen waarschijnlijk al weten dat hoeven regelmatig moeten uitgekraab worden. En niet zo maar een beetje, maar mooi diep in de straalgroeven zodat alle mest en vuil uit de hoeven is. Doe je dat niet, dan wordt de kans op rotstraal veel groter. Als je paard een stevige en gezonde hoef heeft, dan kan je de onderkant van die hoef wekelijks met hoefteer insmeren. Het ontsmet en houdt de hoef droog. De bovenkant van de hoef (de hoornschoen) die mag je, als hij voldoende

vocht heeft opgenomen, met een laagje olie of vet insmeren. Het heeft weinig invloed op de kwaliteit van de hoef, maar het oog wil ook wat.

Op wedstrijden en keuringen kan je dan eventueel gebruik maken van een vernislaagje waarin geen zand blijft kleven (een soort nagellak dus).

Bekappen en beslaan

Hoeven moeten ook regelmatig bekapt worden om de straal netjes in vorm te snijden en de straalgroeven open te houden. De te lange teen wordt ingekort en de wanden worden mooi afgerond zodat geen scheuren kunnen ontwikkelen. Andere paarden worden dan weer met de regelmaat van de klok beslagen. Met een zeven- of achttal hoefnagels wordt een hoefijzer van acht of tien millimeter dik onderaan de hoef opgenageld. De nagels gaan in de zogenoemde witte lijn. Dat is de overgangslijn tussen de hoefschoen en het zoolhoorn, daar waar de lamellen zichtbaar zijn. De ene hoefsmid doet dit koud, de andere past het hoefijzer eerst warm.

Scheuren

Hoe dan ook: het is een kwestie van regelmatig hoefonderhoud. Als dit niet gebeurt, dan zal de te lange hoefwand gemakkelijker uitscheuren. Dan is er geen controle meer over de barst en kan dit leiden tot een

Hoeven van mindere kwaliteit moeten heel regelmatig behandeld worden; anders scheurt het moeizaam gevormde hoorn toch.

Als een hoef een diep beschadigde kroonrand heeft, is het onmogelijk om kwalitatief hoorn te produceren. Dan blijft de hoef steeds scheuren.

Door te vaak of verkeerd te nagelen ontstaat het postzegeleffect en scheurt de hoof los langs de nagelgaten.

kapotte hoof. Vorige winter hebben nogal wat paarden gescheurde hoeven gehad omdat ze, na lang twijfelen, uiteindelijk toch eens de benen konden rekken op harde, bevroren ondergrond. Dat is helemaal niet veilig natuurlijk, maar geen beweging geven is ook maar niks. Verwaarloosde hoeven zijn soms helemaal gescheurd en de hoofwand zit de eerste paar centimeter niet meer vast aan de hoof. Hierin kunnen bacteriën en schimmels een plaatsje vinden en tasten ze de hoeflamellen aan. Dan ontstaat er kans op een losse wand. Op het eerste zicht wordt er dan vaak aan brokkelhoef gedacht, terwijl een paar keer goed bekappen eigenlijk al de oplossing biedt. Bij hardnekkige gevallen en als het paard onvol-

In een losse wand kunnen bacteriën en schimmels de gevreesde 'wittelijnsziekte' veroorzaken.

doende steun kan vinden op de uitgescheurde hoeven, kan het gebruik van kunsthars of hoeflijm weeral een uitkomst bieden.

In ergere mate kan de witte lijn helemaal aangetast worden en dan kan de gevreesde 'wittelijnsziekte' ontstaan. In dit geval komt de hoofwand vaak los tot tegen de kroonrand. We zien dit vaker bij ezeltjes. Ook hier kan de hoofwand door kunsthars vervangen worden.

Nagelgaten

In normale omstandigheden worden de hoefnagels in de witte lijn van de hoof ingeslagen. Deze lijnige structuur leent zich er makkelijk toe om die nagels pijnloos door de hoof-

wand te slaan. Als de nagels dichter bij het levende deel van de hoef komen dan kan het paard vernageld worden of ontstaat er nageldruk. In beide gevallen is dit niet zo best voor je paard. Bij het vernagelen zien we direct dat het paard pijn heeft maar na het verwijderen van deze nagel en ontsmetten van het gaatje, kan het paard 's anderendaags weer aan het werk. Bij nageldruk ontstaat er een blein die vaak uitmondt in een pijnlijke hoefzweer. Deze maakt inwendige schade en het paard kan meerdere dagen mank staan en heeft extra zorgen nodig.

Bij paarden met traag groeiende hoeven zien we vaak dat de reeksen nagelgaatjes mekaar opvolgen. Dan krijg je het beruchte postzegeleffect; je kan er zomaar een rand hoef afscheuren door alle nagelgaatjes heen. Op den duur blijft er niks anders meer over dan een geheel door-nagelde hoefwand. Veel stevigheid zit daar natuurlijk niet meer in. In vochtige perioden wordt dit weefsel door bacteriën aangetast en blijft de witte lijn steeds verder vervuilen, tot de hoefnagels nergens meer houvast vinden. Dan scheurt de buitenste hoefwand los.

Witte lijn

Als de nagels naast de witte lijn, aan de buitenzijde, ingeslagen worden dan zal de dichte structuur van het hoefhoorn barsten of scheuren. De nagels hebben niet echt houvast en kunnen gemakkelijk doorscheuren. Als zo'n uitgescheurde hoefwand te ver loskomt, dan is het niet meer mogelijk om een hoefijzer op te nagelen. De hoefsmid moet dan met allerlei technieken proberen om toch maar een bevestigingsplaats te vinden. Doordat er dan een deel van de beschermende hoefwand verdwenen is, kan het levende deel van de hoef dan weer onder druk komen te staan. Het paard kan gevoelig lopen. Bij paardenrassen zoals volbloeden, Lusitano's, Quarter-horses ..., die van nature uit al een heel dun wit lijntje hebben is het vaak een flinke uitdaging voor de hoefsmid om daar op de correcte manier een hoefijzer onder te krijgen. Maar voor hen die het risico niet willen lopen zijn de moderne kleefmiddelen weeral een oplossing.

Dus...

De kwaliteit van een paardenhoef is niet alleen afhankelijk van het ras van het paard, maar hangt ook af van de voedingsstoffen die bij de hoorn-groei betrokken zijn. Als het paard dan een normale en gezonde hoef heeft, is het een zaak om die regelmatig en goed te laten onderhouden door een vakbekwaam iemand. Dan zal de sterkte van de hoef op zijn best blijven en kan je altijd rekenen op je paard dat afhankelijk is van de kwaliteit van zijn vier hoeven.

www.paardenhoeven.be

Slecht onderhouden hoeven krijgen vroeg of laat te maken met oncontroleerbare barsten.

Voor al Uw hindernismateriaal....

COSSEE EN Co.

Tel.: 0031 10-429 59 50 Fax: 0031 10-429 73 60

www.cossee.nl - info@cossee.nl

OPGELET: Aanbieding
10 houten staanders 160 cm.
met verzinkte voet
of stalen
verzinkte staanders 160 cm.
15 springbomen
gelakt 4 meter, 30 lefels.

Totaal € 587,- excl. btw

Idem met 3 meter
springbomen

Totaal € 574,- excl. btw

**Bij bestelling
gratis rustiek hek
van 3 of 4 meter.**

30 gelakte
springbomen
3 meter
€ 500,- excl. btw
4 meter
€ 520,- excl. btw
**Jan Stuit KNHS
Parcoursbouwer**

0031 10-429 59 50
0031 10-429 73 60

safety cups € 19,50 excl. btw

Wereld hindernissen tegen lage landprijzen! Vraag onze folders aan

GRATIS THUISBEZORGD MET EIGEN VERVOER

Leverbaar in België en Duitsland

11751BETB-49